ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.5.2020 г.
COM(2020) 187 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прилагането на Директива 2011/99/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно европейската заповед за защита

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Контекст

Директива 2011/99/ЕС относно европейската заповед за защита („Директивата“) представлява първата директива за взаимно признаване, приета съгласно член 82, параграф 1, букви а) и г) от ДФЕС след влизането в сила на Договора от Лисабон.

Директивата беше предложена през 2010 г. по инициатива на 12 държави членки (Белгия, България, Естония, Испания, Италия, Полша, Португалия, Румъния, Унгария, Финландия, Франция и Швеция). Тя беше приета на 13 декември 2011 г. Заедно с Регламент (ЕС) № 606/2013 относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела[1] („Регламентът“) и с Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления[2] („Директивата за правата на жертвите“) Директивата съставлява пакет от мерки, насочени към укрепване на правата и защитата на жертвите на престъпления в ЕС. По-конкретно в Директивата и в Регламента се разглежда признаването на заповедите за защита по наказателни и граждански дела, като се цели укрепването на защитата на лицата в нужда (жертви и потенциални жертви), когато те пътуват или се преместват в друга държава членка.

Директивата е обвързваща за всички държави членки, с изключение на Ирландия и Дания.

През 2018 г. Европейският парламент публикува доклад относно изпълнението на Директивата[3], който се основава на проучване от 2017 г[4]. Освен това Европейският парламент разгледа функционирането на европейската заповед за защита в контекста на общо проучване относно наказателнопроцесуалното право в ЕС, публикувано през 2018 г.[5]

1.2. Цел и основни елементи на Директивата

Целта на Директивата е да се гарантира, че лице, което се ползва от мярка за защита в една държава членка, може да продължи да се ползва от тази защита, когато се премества или пътува в друга държава членка.

---

[1] Регламент (ЕС) № 606/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела (ОВ L 181, 29.6.2013 г., стр. 4—12).

[2] Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57—73).

[3] Доклад относно изпълнението на Директива 2011/99/ЕС относно европейската заповед за защита (2016/2329(INI)), 14 март 2018 г.), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0065_BG.html.

[4] Проучване относно европейската заповед за защита, Служба на ЕП за парламентарни изследвания, PE 603.272, септември 2017 г., http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf.

[5] Наказателнопроцесуални закони в Европейския съюз — сравнителен анализ на подбрани основни различия и въздействието им върху изготвянето на законодателството на ЕС, PE 604.977, август 2018 г., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf.

В Директивата се определят правила, които позволяват на компетентните органи да осигуряват такава продължаваща защита в целия Съюз.

Съгласно Директивата от компетентните органи в издаващата държава се изисква да издават, на основание на национална заповед за защита, отделен инструмент — европейска заповед за защита („ЕЗЗ“ — и да го предават на компетентните органи в изпълняващата държава членка за признаване и изпълнение. С цел да предостави продължаваща защита на защитеното лице, изпълняващият орган може да приеме всяка мярка, предвидена в националното му право в подобни случаи. Въз основа на този инструмент компетентният изпълняващ орган може да продължи да защитава защитеното лице на собствената си територия.

Директивата е приложима за национални мерки за защита, които целят защитата на дадено лице от престъпни деяния, които могат да поставят в опасност неговия живот, физическа, психическа или сексуална неприкосновеност, достойнство или личната свобода. Тя е приложима за трите най-често срещани типа национални мерки за защита:

- забрана за посещаване на местата, където защитеното лице пребивава, работи, които редовно посещава или където редовно осъществява престой;
- забрана или регламентиране на контактите под каквато и да е форма със защитеното лице;
- забрана или регламентиране на доближаването до защитеното лице на по-малко от определено разстояние.

На практика мерките за защита се прилагат главно за защита на жени в случаи на насилие от интимния партньор или домашно насилие, тормоз, преследване или сексуално насилие. Това се дължи на факта, че жертвите на такива престъпления са особено изложени на вторично и повторно виктимизиране, сплашване и отмъщение.

1.3. Цел и обхват на доклада

В настоящия доклад се прави оценка на прилагането на Директивата, както се изисква в член 23 от нея. Оценката се основава на анализ на националните мерки за транспониране на Директивата, за които Комисията е получила уведомление, и на допълни данни, които държавите членки са съобщили на Комисията (съответно съгласно членове 21 и 22 от Директивата).

Настоящият доклад се съсредоточава върху разпоредбите, които са в същината на Директивата и са от съществено значение за гладкото функциониране на ЕЗЗ. Тези разпоредби включват: определяне на компетентните органи; необходимост от съществуване на мярка за защита съгласно националното право; издаване и признаване на ЕЗЗ; последствия от нарушението на мерките, предприети на основание на ЕЗЗ; и задължението за информиране на страните за техните права и съответните решения.

Докладът обхваща всички държави членки, които са обвързани от Директивата[6].

2. ОБЩА ОЦЕНКА

При изтичането на срока за транспониране на 11 януари 2015 г. (член 21, параграф 1) 14 държави членки не бяха съобщили на Комисията за предприетите от тях необходими мерки: Белгия, България, Гърция, Кипър, Латвия, Литва, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Финландия, Франция, Чехия и Швеция.

През март 2015 г. Комисията започна производства за установяване на нарушение по член 258 от ДФЕС срещу всички тези държави членки, тъй като не са съобщили за предприетите от тях мерки за транспониране. През декември 2015 г. Комисията изпрати мотивирани становища до Гърция и Румъния, а през юли 2016 г. — до Белгия. До 4 октомври 2017 г. всички обвързани от Директивата държави членки бяха уведомили Комисията за своите национални мерки за транспониране. Анализът *prima facie* на мерките, за които е постъпило уведомление, не показа липсващи елементи. Производствата за установяване на нарушение поради непълно транспониране бяха приключени. Това обаче не изключва вероятността Комисията да започне по-нататъшни производства за установяване на нарушение поради неправилно транспониране на Директивата.

Всички държави членки уведомиха Комисията за съдебни или равностойни органи, които са компетентни да издават и изпълняват ЕЗЗ. Някои държави членки не са съобщили съответните данни за прилагането на инструмента, както се изисква по член 22 от Директивата.

Анализът показва, че една държава членка не е уредила необходимите структури за издаване и признаване на ЕЗЗ. Понастоящем Комисията работи с тази държава членка, за да се намери решение на въпроса. Ако е необходимо, Комисията може да предприеме правни действия.

3. СПЕЦИФИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ОЦЕНКАТА

3.1. Компетентни органи (членове 3 и 4)

Съгласно член 3 от държавите членки се изисква да уведомяват Комисията кои съдебни или равностойни органи са компетентни да издават и признават ЕЗЗ.

За повечето държави членки компетентните органи за издаване на ЕЗЗ са съдилищата, прокурорите или разследващите магистрати. В една държава членка за такива са определени полицейските органи. В качеството си на изпълняваща държава, една държава членка, в която ЕЗЗ не могат да се издават по наказателни дела, е определила исканията за издаване на ЕЗЗ да се приемат и да се препращат на издаващата държава от гражданските съдилища, в съответствие с член 6, параграф 3.

[6] В доклада е включено Обединеното кралство, тъй като оценката обхваща както времето, когато то беше държава — членка на ЕС, така и част от преходния период, през който Директивата се прилага в Обединеното кралство.

Мнозинството от държавите членки са определили за компетентен изпълняващ орган географски компетентните съдебни органи. Една държава членка е определила полицията. За случаи, в които местопребиваването на защитеното лице е неизвестно, две държави членки допълнително са определили съдилищата в техните столици.

В член 4 се предвижда възможността държавите членки да определят един или повече централни органи, които да подпомагат компетентните органи. Повече от половината от държавите членки са определили централен орган (в повечето случаи министерството на правосъдието).

Информацията за компетентните органи беше събрана главно чрез портала за електронно правосъдие. Само половината от държавите членки обаче отговориха на искането на портала за електронно правосъдие и малък брой от тях предоставиха информацията директно в отделен документ в базата данни на националните мерки за изпълнение. При липсата на съобщаване от останалите държави членки информацията за компетентните органи трябваше да бъде установена и извлечена от националните законодателни мерки, за които е постъпило уведомление в базата данни на националните мерки за изпълнение. Получената информация може да бъде намерена на уебсайта на Европейската съдебна мрежа[7].

3.2. Езиков режим (член 17)

ЕЗЗ трябва да бъде преведена от компетентния орган на издаващата държава на официалния (официалните) език (езици) на изпълняващата държава (член 17, параграф 1). Държавите членки могат да декларират, че ще приемат превод на един или на повече от официалните езици на Съюза (член 17, параграф 3).

Само няколко държави членки уведомиха Комисията, че приемат други езици, освен своя собствен. Няколко държави членки приемат английски език. Малък брой държави членки приемат пристигащите ЕЗЗ на допълнителни езици на реципрочна основа.

3.3. Издаване на европейска заповед за защита (членове 5 и 6)

Съгласно Директивата ЕЗЗ не се издава автоматично по искане на защитеното лице. Компетентният съдебен орган трябва да провери дали са изпълнени определените в член 5 условия за издаване на ЕЗЗ и да вземе предвид продължителността на предвидения престой и сериозността на необходимостта от защита.

Някои държави членки вписаха официално условията в своето законодателство. Така например една от тях изисква да се посочат причините за преместването в друга държава членка. Друга държава членка изисква продължителността на престоя да бъде повече от 3 месеца.

Съгласно Директивата се изисква искането за издаване на ЕЗЗ да бъде обработвано с подходяща бързина, като се отчитат особените обстоятелства по

[7] https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=85.

случая (съображение 13). Във връзка с това си струва да се посочи, че няколко държави членки са определили срокове за вземането на решение по ЕЗЗ от 3, 10 или 15 дни. Една държава членка посочва, че ЕЗЗ може да бъде издадена едновременно с налагането на националната мярка за защита.

В Директива също така се предвижда, че защитеното лице може да подаде искане за издаване на ЕЗЗ до компетентния орган на издаващата или на изпълняващата държава. Последният е задължен да препрати незабавно искането на компетентния орган на издаващата държава (член 6, параграф 3). Значителен брой държави членки са позволили извършването на такова прехвърляне на исканията.

Независимо от това, в няколко държави членки Комисията не е установила такива разпоредби, позволяващи прехвърлянето на искания.

3.3.1. Процесуални гаранции за лицето, създаващо опасност (член 6, параграф 4)

Съгласно Директивата се изисква преди да се издаде ЕЗЗ, на лицето, създаващо опасност, да бъде дадено правото да бъде изслушано и да оспори националната мярка за защита, ако тези права не са му били предоставени по време на процедурата, довела до приемането на националната мярка за защита (член 6, параграф 4).

Повече от половината държави членки са транспонирали тази разпоредба. Някои от тях надхвърлят минималното изискване, определено в член 6, параграф 4 от Директивата. Така например в една държава членка лице, създаващо опасност, което не е било изслушано в хода на производството, в рамките на което е приета националната мярка за защита, се призовава да присъства на изслушване в рамките на 72 часа от подаването на искането за издаване на ЕЗЗ. В друга държава членка издаващият орган трябва да провери дали националната мярка за защита е приета в рамките на състезателна процедура. Ако случаят не е такъв, органът уведомява лицето, създаващо опасност, за решението, съдържащо националната мярка за защита. Друга държава членка изисква да се проведе изслушване както на защитеното лице, така и на лицето, създаващо опасност, освен ако тези две страни не постигнат съгласие за писмена процедура.

3.3.2. Задължения за уведомяване на защитеното лице (член 6, параграфи 5 и 7)

Съгласно Директивата при приемане на национална мярка за защита компетентният орган следва да уведоми защитеното лице относно възможността да поиска издаването на ЕЗЗ в съответствие с процедурите по националното право (член 6, параграф 5).

Редица държави членки са транспонирали това задължение чрез налагане на изрично задължение на компетентните органи да уведомяват защитеното лице относно приемането на национална мярка за защита.

Освен това в Директивата се предвижда, че ако искането за издаване на ЕЗЗ е отхвърлено, компетентният орган на издаващата държава трябва да уведоми

защитеното лице относно всички приложими средства за правна защита, които националното му право предвижда, срещу такова решение (член 6, параграф 7).

Задължението за уведомяване на защитеното лице е транспонирано от държавите членки по различни начини. В националното право на няколко от тях се изисква органът, отхвърлящ искането за издаване на ЕЗЗ, да уведоми защитеното лице за предвидените средства за правна защита. В малък брой държави членки решението относно отхвърлянето на искане за издаване на ЕЗЗ се съобщава на защитеното лице или последното бива уведомено за решението и основанията за него. В законите относно транспонирането обаче не е ясно посочено, че защитеното лице се уведомява и за съществуващите средства за правна защита.

В няколко държави членки не е установена разпоредба за уведомяване на защитеното лице за средствата за правна защита.

3.4. Признаване на европейска заповед за защита (членове 9 и 10 и член 15)

3.4.1. Процедура за признаване и приемане (член 9, параграфи 1—2)

При получаване на ЕЗЗ изпълняващата държава без необосновано забавяне трябва да признае тази заповед и да приеме съответна мярка за защита, предвидена в националното право в подобни случаи (член 9, параграфи 1 и 2). Компетентният орган на изпълняващата държава има известна възможност за преценка при определянето на такава мярка.

Посоченият по-горе механизъм на приемане е предвиден в почти всички държави членки. Само една държава не е уведомила Комисията за своите национални мерки за транспониране на процедурата за издаване и признаване на ЕЗЗ.

В националното законодателство на няколко държави членки изрично се посочва, че приетата мярка не може да бъде по-строга или по-стриктна от първоначалната мярка, че тя трябва да бъде равностойна или по-мека, или че всякакви различия следва да се разглеждат в полза на лицето, създаващо опасност.

Разпоредбата за транспониране в една държава членка гласи, че ако изпълняващият орган счита мярката за защита, както е отразена в ЕЗЗ, за недостатъчна и неподходяща за осигуряване на продължаващ защита, той може да поиска състав от трима съдии да коригира мярката или да наложи всяка друга мярка, предвидена в националното му право.

Що се отнася до продължителността на новата мярка за защита, в националното право на една държава членка изрично се дава възможност за приемането на национална мярка за защита със същата продължителност като тази, приета от издаващата държава. В две други държави членки се изисква новата мярка за защита да не надвишава определена продължителност — 180 дни в едната от тези държави и една година в другата.

3.4.2. Срок за признаване и предимство при признаването (член 15)

В Директивата не се предвижда задължителен срок за признаването на ЕЗЗ или за приемането на национална мярка за защита на основание на ЕЗЗ. Независимо от това няколко държави членки са въвели специфични срокове за изпълнението на ЕЗЗ, с които задължават техните компетентни органи да признаят ЕЗЗ или да вземат друго решение относно мярката. В зависимост от държавата членка срокът е 2 дни, 3 дни, 10 дни, 15 дни, 7+10 дни или 28 дни. Тези държави членки са въвели възможност за удължаване на срока, в случай че компетентните им органи трябва да се консултират с компетентните органи на издаващата държава поради непълна информация в ЕЗЗ (процедура, определена в член 9, параграф 4).

Член 15 от Директивата гласи, че ЕЗЗ трябва да се признава със същото предимство като национална мярка за защита в подобен случай. Няколко държави членки са транспонирали формулировката на член 15 буквално. Няколко държави членки изискват решението относно признаването да бъде взето без забавяне, незабавно или неотложно.

3.4.3. Задължение да се уведомява защитеното лице, лицето, създаващо опасност, и компетентният орган на издаващата държава за приетите мерки и последствията от тяхното нарушаване (член 9, параграф 3)

С Директивата се налага задължение компетентният орган на изпълняващата държава да уведомява защитеното лице, лицето, създаващо опасност и компетентния орган на издаващата държава за всички мерки, приети на основание на ЕЗЗ. Той трябва също така да ги уведомява за възможните правни последствия (напр. санкции) от нарушението на такава мярка съгласно предвиденото в националното право и в съответствие с член 11, параграф 2.

Степента на транспониране на това задължение се различава в различните държави членки. Повечето са транспонирали задължението за предоставяне на информация относно мерките, приети на основание на ЕЗЗ, във връзка с всичките три страни. Няколко държави членки са ограничили приложното поле на това задължение и са изпратили информацията само до:

- издаващата държава и лицето, създаващо опасност;
- защитеното лице и лицето, създаващо опасност, а в няколко държави членки и към органите, които се намират в близост до защитеното лице в изпълняващата държава, като напр. прокурор или полиция;
- компетентният орган на издаващата държава, като се очаква неговите компетентни органи да предадат информацията на защитеното лице.

В няколко държави членки съответните разпоредби не могат да бъдат установени.

Освен това в някои държави членки не се предоставя информация за възможните правни последствия от нарушението на мярката за защита, приета на основание на ЕЗЗ. Една държава предоставя информация само на лицето,

създаващо опасност, а друга държава само на компетентния орган на издаващата държава и на лицето, създаващо опасност.

3.4.4. Основания за непризнаване (член 10, параграф 1)

В Директивата се предвиждат девет основания за непризнаване на ЕЗЗ (член 10, параграф 1). Изпълняващите органи могат да откажат да признаят ЕЗЗ въз основа на тези основания. Няколко държави членки са транспонирали основанията като незадължителни, а една ги е въвела като задължителни. В няколко други държави членки по-голямата част от основанията за непризнаване са въведени като задължителни, а малка част — като незадължителни. При транспонирането на тези основания две държави са използвали двата подхода (задължителен и незадължителен) почти на равна основа.

Няколко други държави членки са транспонирали повечето от основанията за непризнаване (като незадължителни), но в същото време не са въвели едно от основанията за непризнаване. Някои от тях изобщо не са транспонирали основанията за непризнаване.

Подобни подходи за изпълнение могат да доведат до несъответствия между различните правни разпореждания и потенциално могат да затруднят прилагането на Директивата на практика.

Освен установените в член 10 от Директивата основания за непризнаване, няколко държави членки са определили в националното си законодателство допълнителни основания за непризнаване на ЕЗЗ, свързани с евентуално нарушение на основните права на лицето, създаващо опасност.

3.4.5. Задължения за информиране на защитеното лице и издаващата държава за непризнаването на европейската заповед за защита (член 10, параграф 2)

С Директивата на компетентния орган на изпълняващата държава членка, който отказва да признае ЕЗЗ, се налагат редица задължения, свързани с информацията. Този компетентен орган трябва да информира издаващата държава и защитеното лице без необосновано забавяне относно този отказ и основанията за него. Почти всички съответни държави членки са транспонирали това задължение. Въпреки това в няколко от тях разпоредбите за изпълнение задължават техните компетентни органи да информират само издаващата държава, но не и защитеното лице.

Освен това компетентният орган на изпълняващата държава трябва когато е приложимо, да информира защитеното лице за възможността за подаване на искане за приемане на мярка за защита в съответствие с националното му право. Редица държави членки са транспонирали това задължение, но няколко не са го направили.

Директивата предвижда, че защитеното лице също трябва да бъде информирано от компетентния орган на изпълняващата държава за всички

приложими средства за правна защита срещу такова решение, които са предвидени в националното му право. Няколко държави членки не са транспонирали това задължение.

3.5. Приемане на мерки за защита на основание на европейска заповед за защита, нарушение на мерките и последствията от него, както и задължение за уведомяване, свързано с нарушението (членове 11 и 12)

3.5.1. Процедури за приемането и изпълнението на мерките за защита (член 11, параграф 1)

Според Директивата, изпълняващата държава трябва да бъде компетентна да приема и изпълнява мерки за защита на собствената си територия след признаването на ЕЗЗ и правото на тази държава се прилага по отношение на тези решения (член 11, параграф 1).

В разпоредбата за транспониране във всички държави членки, с изключение на една, се напомня, че по отношение на приемането и изпълнението на мерките за защита се прилага националното право. Една държава членка уточнява, че изслушването на лицето, създаващо опасност, трябва да се проведе при приемането на националната мярка за защита. В други такова изслушване се изисква, освен когато и защитеното лице, и лицето, създаващо опасност, постигат съгласие за писмена процедура. В няколко други държави членки такива изслушвания се провеждат, ако това е възможно. Освен това има държава членка, която изрично предвижда в закона за транспониране, че признаването на ЕЗЗ и приемането на подходяща мярка за защита се извършват, без да се изслуша лицето, създаващо опасност.

Правото на изпълняващата държава трябва да се прилага и по отношение на средствата за правна защита срещу решения, приети в тази държава във връзка с ЕЗЗ (член 11, параграф 1). В Директивата не се предвижда самостоятелно средство за правна защита за лицето, създаващо опасност, ако това лице желае да оспорва мярката за защита, приета от изпълняващата държава. В тази връзка Директивата се позовава на националните процедури, ако те съществуват в националното право на тази държава. Следва да се отбележи, че в Директивата не се предвижда задължение да се уведомява лицето, създаващо опасност, за предвидените средства за правна защита.

Малък брой държави членки са предвидили изрично в техния закон за транспониране, лицето, създаващо опасност, да има право да оспорва признаването на ЕЗЗ и/или приемането на национална мярка за защита, която се основава на нея. Предвидените средства за правна защита варират от жалба (която спира или не спира изпълнението) до същия орган, който е признал ЕЗЗ и е приел националната мярка за защита, до обжалване пред по-висшестоящ орган на основание правото или фактите, или с цел оспорване на допустимостта.

3.5.2. Последствия в случай на нарушение на мерките за защита (член 11, параграф 2)

В Директивата се разглеждат санкциите и други правни последствия в случай на нарушение на една или повече от мерките, предприети от изпълняващата държава след признаването на ЕЗЗ (член 11, параграф 2).

Директивата дава възможност на изпълняващата държава да налага наказания и да приема всяко друго действие вследствие на нарушение, ако това нарушение съставлява престъпление съгласно правото на изпълняващата държава (член 11, параграф 2, буква а).

На тази държава е разрешено да взема всякакви ненаказателни решения във връзка с нарушението (член 11, параграф 2, буква б), както и да приема всякакви спешни и временни мерки, за да сложи край на нарушението, когато е подходящо, в очакване на последващо решение от издаващата държава (член 11, параграф 2, буква в).

Няколко държави членки са транспонирали тези разпоредби почти буквално. Някои от тях посочват в разпоредбите за транспониране последствията от неспазването на мярката, предприета от техните компетентни органи за признаване на ЕЗЗ. В националното законодателство на малък брой държави членки се предвижда лишаване от свобода и/или налагане на глоба за неспазване на задължението или забраните, наложени с ЕЗЗ. Няколко от държавите членки предвиждат само финансови санкции. Няколко други държави се позовават на приемането на „по-строга“ или „по-сурова“ мярка или „мярка от друг вид защита или помощ“ от компетентния съдебен орган.

В малък брой държави членки не са установени национални разпоредби за транспониране на член 11, параграф 2 от Директивата.

3.5.3. Задължение за уведомяване на компетентния орган на издаващата държава в случай на нарушение на мярката за защита (член 12).

Директивата задължава изпълняващата държава да уведомява издаващата държава или държавата на надзор[8] за всяко нарушение на мярката или мерките, предприети на основание на ЕЗЗ (член 12). Целта на това уведомяване е да се позволи на компетентния орган на издаващата държава да вземе бързо решение за подходящ отговор във връзка с мярката за защита, наложена в неговата държава на лицето, създаващо опасност (съображение 26).

За да се улесни уведомяването, в приложение II на Директивата се предоставя унифициран стандартен формуляр, като компетентният орган на изпълняващата държава се задължава да го използва (член 12). Във формуляра

[8] Това се прилага в случай на съдебно решение по смисъла на член 2 от Рамково решение 2008/947/ПВР за пробационните мерки и алтернативните санкции по смисъла на член 4 от Рамково решение 2009/829/ПВР.

се съдържа стандартна информация относно засегнатите лица, данни относно ЕЗЗ и компетентните органи.

Една държава членка не е транспонирала това задължение.

4. СЪБИРАНЕ НА ДАННИ

С цел да бъде улеснена оценката на прилагането на Директивата, в нея се предвижда, че държавите членки трябва да съобщават на Комисията съответните данни, свързани с прилагането на националните разпоредби относно ЕЗЗ, като това включва най-малко данните относно броя поискани, издадени и/или признати ЕЗЗ (член 22). Освен това държавите членки са приканени да предоставят други видове данни, като например съответните видове престъпления (съображение 32).

На държавите членки бяха изпратени два въпросника с искане за предоставяне на горепосочената информация, съответно на 1 септември 2017 г. (за периода от 2015 г. до средата на 2017 г.[9]) и на 11 март 2019 г. (за периода 2015—2018 г.).

19 държави членки отговориха на въпросника, изпратен през 2017 г., и/или на изпратения през 2019 г. 3 от 19-те държави отговориха само на въпросника, изпратен през 2017 г. Останалите 16 държави членки предоставиха актуализирана информация през 2019 г.

Статистическите данни, предоставени от държавите членки и събрани за периода 2015—2018 г., отчитат общо 37 издадени ЕЗЗ. Съгласно отговорите на въпросниците по-голямата част от докладваните ЕЗЗ са издадени от една държава членка (27 от 37). Други две държави членки също докладват, че са издали ЕЗЗ. Според наличната информация само 15 ЕЗЗ са признати и са довели до приемането на мерките за защита в изпълняващата държава (4 през 2015 г., 5 през 2016 г., 3 за първата половина на 2017 г. и 3 през периода 2017—2018 г.). Накрая, 10 държави членки са докладвали, че нито са издавали, нито са признавали ЕЗЗ.

Няколко държави членки разполагат с примери за добри практики на системи за управление на делата, някои от които включват регистрация на ЕЗЗ.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Националните разпоредби за изпълнение, получени от всичките 26 държави членки, обвързани с прилагането на Директивата, изглеждат като цяло задоволителни, по-специално по отношение на механизма за признаване на ЕЗЗ. Разпоредбите за транспонирането са достатъчни, за да позволят издаването и признаването на ЕЗЗ във всички държави членки, с изключение на една.

[9] 30 юни 2017 г.

Анализът на практическото прилагане на Директивата показва обаче, че тя все още не постигнала пълния си потенциал, както се вижда от малкия брой на издадените и изпълнените ЕЗЗ. Съгласно предоставената на Комисията информация са издадени само 37 ЕЗЗ, а само 15 са изпълнени. Националните органи, компетентни за издаването на ЕЗЗ, не са напълно осведомени за възможностите, свързани с това. Освен това лицата, нуждаещи се от защита, не са напълно осведомени за възможността да поискат ЕЗЗ.

Прилагането на някои разпоредби на Директивата, като например задължението за уведомяване, в някои държави членки следва да бъде подобрено.

Някои държави членки не предвиждат никакви санкции за нарушение на мярка, приета при признаване на ЕЗЗ. Това може да има възпиращ ефект върху потенциалните искания за тази форма на трансгранична защита.

Голямото разнообразие от наличните в държавите членки мерки за защита (съгласно гражданските, административните или наказателните производства) може да бъде друга причина за все още недостатъчното използване на ЕЗЗ.

Комисията ще продължи да оценява съответствието на държавите членки с Директивата и ще предприеме подходящите мерки, за да гарантира спазване на нейните разпоредби навсякъде в Съюза. Ако е необходимо, Комисията ще открие производство за установяване на нарушение срещу държавите членки, които не спазват Директивата.

В същото време Комисията работи в тясно сътрудничество с държавите членки за преодоляване на трудностите при изпълнение на Директивата. По-специално Комисията насърчава, а именно чрез финансова подкрепа, ефективното прилагане на националните заповеди за защита, като се повишава осведомеността и се подчертава необходимостта от обучение на специалисти в областта на достъпността на ЕЗЗ[10].

[10] Регламент (ЕС) № 1382/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за създаване на програма „Правосъдие“ за периода 2014—2020 година (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 73—83).